

KMH - 721

- » पकने की अवधि 125-135 दिन
- » मोटा दाना
- » अधिक उपज
- » अधिक शाखाएं एवं अधिक फलियां

US 8757

- » पकने की अवधि: 122-125 दिन
- » एकसमान, अधिक एवं लंबी शाखाएँ
- » प्रति फली अधिक दानों की संख्या
- » तेल की मात्रा: उच्च तेल की मात्रा

US 8787

- » परिपक्वता अवधि: 132-135 दिन
- » लंबी मुख्य शाखाओं के साथ अधिक संख्या में फलियाँ
- » प्रति फली अधिक दाने, मोटे एवं एकसमान दाने
- » तेल की मात्रा: अच्छी तेल मात्रा
- » रोग सहनशीलता: स्कलेरोटिनिया तना गलन रोग के प्रति बहुत अच्छी सहनशीलता

हाइब्रिड सरसों की खेती की पद्धति

खेत की तैयारी :

सबसे पहले खेत को गहरी जुताई करके अच्छी तरह से तैयार कर लेना चाहिए इसके बाद दो बार क्रॉस हैरोइंग करनी चाहिए। मिट्टी में पर्याप्त नमी के साथ-साथ यह सुनिश्चित करना चाहिए कि पूरे खेत से खरपतवार और पिछली फसल के अवशेष अच्छी तरह से निकाल दिए गए हों।

बुवाई :

बुवाई का समय	अक्टूबर - नवम्बर (उपयुक्त तापमान : 25-30 °C)
बीज दर	1 किलोग्राम प्रति एकड़
लाइन से लाइन और पौधे से पौधे की दूरी	45 सेंटीमीटर x 15 सेंटीमीटर
बीज की गहराई	1.5-2.5 सेंटीमीटर

उर्वरक प्रबंधन :

- » उर्वरकों का उपयोग मिट्टी परीक्षण रिपोर्ट और स्थानीय राज्य कृषि विश्वविद्यालयों की सिफारिशों के आधार पर करना चाहिए। उर्वरकों की सामान्य अनुशंसित मात्रा नीचे दी गई तालिका के अनुसार है।
- » 6-8 मेट्रिक टन गोबर खाद प्रति एकड़ प्रयोग करना चाहिए

उर्वरक	बेसल डोज (किलोग्राम/एकड़)	पहले पानी के समय (किलोग्राम/एकड़)
यूरिया	25	35
सिंगल सुपर फास्फेट	80	—
म्युरेट ऑफ पोटाश	25	—
सल्फर 67% + जिंक 14% WDG	—	4

सिंचाई की आवश्यकता :

पहली सिंचाई बुवाई के 30-35 दिन बाद और दूसरी सिंचाई बुवाई के 65-70 दिनों के बाद फली भरने की अवस्था पर करनी चाहिए

खरपतवार प्रबंधन :

बुवाई के 20 से 25 दिनों के बाद हाथ से गुड़ाई करके खरपतवार निकालना चाहिए या फिर बिजाई के 2 से 3 दिन में पेंडीमेथालिन 30 ईसी @ 1लीटर/एकड़ प्री इमरजेंस खरपतवार नाशक का प्रयोग करें।

कीट एवं रोग प्रबंधन :

विवरण	प्रबंधन
चेपा	इमिडाक्लोप्रिड कीटनाशक @ 30 मिली को 15 लीटर पानी में या थायमैथोक्सम 25% डब्ल्यूजी @ 20-40 ग्राम को 200-400 लीटर पानी/एकड़ में मिलाकर छिड़काव करें।
पेंटेड बग	क्लोरपायरीफॉस @ 2 मिली/लीटर
सा फलाई	मैलाथियान 25% ईसी @ 600 मिली 200-400 लीटर पानी प्रति एकड़
डैम्पिंग ऑफ	साइमोक्षानिल 8% +मैनकोजेब 64% फफूंदी नाशक @ 30 ग्राम को 15 लीटर पानी में मिलाकर स्प्रे या ड्रेनिंग करें।
पाउडरी मिल्ड्यू (सफेद चूर्णी फफूंद)	टेबुकोनाजोल + ट्राइफ्लोक्सीट्राइबिन @ 120 ग्राम/एकड़ या कॉपर ऑक्सीक्लोराइड @ 30 ग्राम/15 लीटर पानी
डाउनरी मिल्ड्यू	मेटालैक्सल 4% + मैनकोजेब 64% डब्ल्यूजी @ 1000 ग्राम को 400 लीटर पानी/एकड़
स्क्लेरोटीना (तना गलन)	मेटालैक्सल 4% + मैनकोजेब 64% डब्ल्यूजी @ 1000 ग्राम को 400 लीटर पानी/एकड़ में मिलाकर या मैनकोजेब + कार्बेन्डाजिम 75% @ 30 ग्राम/15 लीटर पानी में मिलाकर छिड़काव करें।
सफेद रोली रोग	मैनकोजेब + कार्बेन्डाजिम 75% @ 30 ग्राम/15 लीटर पानी में मिलाकर छिड़काव करें।

कटाई एवं मढ़ाई :

कटाई तब करनी चाहिए जब 75-80% फली पीले भूरे रंग की हो जाएं। श्रेिशिंग के समय (कटाई के लगभग 5 दिन बाद) अनाज में लगभग 8-10% नमी होनी चाहिए।

KMH - 721

- » પાકવાનો સમય ગાળો ૧૨૫ થી ૧૩૫ દિવસ
- » મોટા દાણા
- » વધુ ઉત્પાદન
- » વધુ ડાળીઓ અને વધુ ફળીઓ

US 8757

- » પરિપક્વતા અવધિ: 122-125 દિવસ
- » એકસમાન, વધુ અને લાંબી ડાળીઓ
- » દરેક શીંગમાં વધુ દાણા
- » તેલનું પ્રમાણ: ઊંચું તેલનું પ્રમાણ

US 8787

- » પરિપક્વતા અવધિ: 132-135 દિવસ
- » લાંબી મુખ્ય ડાળીઓ સાથે વધુ સંખ્યામાં શીંગો
- » દરેક શીંગમાં વધુ દાણા, મોટા (મોટા દાણા) અને એકસમાન દાણા
- » તેલનું પ્રમાણ: સારું તેલનું પ્રમાણ
- » રોગ સહનશીલતા: સ્કેવેરોટિનિયા સ્ટેમ રોટ (તણાનો સડો)
- » રોગ સામે ખૂબ સારી સહનશીલતા

હાઇબ્રીડ રાયડાની ખેતી પદ્ધતિ

ખેતરની તૈયારી:

પહેલા જમીનને સારી રીતે તૈયાર કરવી જોઈએ, ઊંડી ખેડ કરવી જોઈએ, ત્યારબાદ બે કોસ હેરોઇંગ કરવી જોઈએ (તવી અથવા ડિશ મારવી જોઈએ). ખેતરમાંથી નીંદણ અને શેઢા પાળા સારી રીતે સાફ કરવા જોઈએ અને જમીનમાં પૂરતો ભેજ રહે તેનું ધ્યાન રાખવું જોઈએ.

વાવણી:

વાવણીસમયગાળો	ઓક્ટોબર – નવેમ્બર
આદર્શતાપમાન	25°C - 30°C
બીજનોદર	1 કિગ્રાપ્રતિએકર
અંતર	45 સે.મી. x 15 સે.મી.
વીજતનઊંડાઈ	1.5 સે.મી. થી 2.5 સે.મી.

પોષકતત્વવ્યવસ્થાપન:

- » ખેતરમાં ખાતર આપવું તે જમીન યકાસણી રિપોર્ટ અને રાજ્ય કૃષિ યુનિવર્સિટીઓની ભલામણ આધારિત હોવું જોઈએ. સામાન્ય ભલામણ મુજબ ખાતર ની માત્રા નીચેમુજબ છે.
- » છાણીયુ ખાતર (સજીવખાતર) 6-8 મેટ્રિક ટન પ્રતિ એકર પ્રમાણમાં આપવું.

ખાતરનું નામ	શરુઆતમાં (બેસલ) (કિ.ગ્રા/એકર)	પ્રથમ પાણી દરમિયાન (કિ.ગ્રા/એકર)
યૂરિયા (Urea)	25	35
એસએસપી (SSP)	80	—
એમઓપી (MOP)	25	—
સફર 67% + ઝિંક 14% WDG	—	4

પાણી વ્યવસ્થાપન:

સિંચાઈના મહત્વપૂર્ણ તબક્કાઓમાં પ્રથમ સિંચાઈ 30-35 દિવસ પછી (DAS) અને બીજી સિંચાઈ શીંગની ભરાવની અવસ્થાએ એટલે કે 65-70 દિવસ પછી કરવી.

નિંદણ નિયંત્રણ:

હાથેથી નિંદણ દૂર કરવાની કામગીરી 20-25 દિવસની અવસ્થાએ કરવી. વાવણી પછી 2-3 દિવસની અંદર Pendimethalin 30 EC @ 1.0 લિટર પ્રતિ એકરનું ઉપયોગ પૂર્વઉદય નીંદણનાશક તરીકે કરવું.

જીવાત અને રોગ વ્યવસ્થાપન :

વિગત	નિયંત્રણ વિધિ
એફિડ	ઇમિડાક્લોપ્રિડ કીટનાશક દ્રાવણ @ 30 મિલિ 15 લિટર પાણીમાં છાંટો અથવા થાયોમેથોક્સામ 25% WG @ 20-40 ગ્રામ 200-400 લિટર પાણી/એકર સાથે છાંટવું.
પેઈન્ટેડ બગ	ક્લોરોપાયરીફોસ @ 2 મિલિ/લિટર પાણીમાં છાંટવું.
સો ફ્લાય	મેલેથીયોન 25% EC @ 600 મિલિ ને 200-400 લિટર પાણી/એકર પ્રમાણે છાંટવું.
ડેમિંગ ઓફ	સિમોક્સેનિલ 8% + મેન્ડોઝેબ 64% ફૂગનાશક @ 30 ગ્રામ 15 લિટર પાણીમાં છાંટવું અથવા ડેન્ય કરવું.
પાઉડરી મિલ્ડ્યૂ	ટેબુકોનાજોલ + ટ્રાઇફ્લુકિસ્ટ્રોબિન @ 120 ગ્રામ/એકર અથવા કોપર ઓક્સી ક્લોરાઇડ @ 30 ગ્રામ/15 લિટર પાણીમાં છાંટવું.
ડાઉની મિલ્ડ્યૂ	મેટેલેક્સલ 4% + મેન્ડોઝેબ 64% WP @ 1000 ગ્રામ 400 લિટર પાણી/એકર સાથે છાંટવું.
સ્કવેરોટીના (દાંડી સડવો)	મેટેલેક્સલ 4% + મેન્ડોઝેબ 64% WP @ 1000 ગ્રામ 400 લિટર પાણી/એકર અથવા મેન્ડોઝેબ + કાર્બેન્ડાઝિમ 75% @ 30 ગ્રામ/15 લિટર પાણીમાં છાંટવું.
વ્હાઈટ રસ્ટ	મેન્ડોઝેબ + કાર્બેન્ડાઝિમ 75% @ 30 ગ્રામ/15 લિટર પાણીમાં છાંટવું.

ફસલ કાપણી અને મલણ:

જ્યારે 9૫-૮૦% ફળીઓ પીળાશ પડતા ભૂરા રંગની થઈ જાય ત્યારે કાપણી કરવી જોઈએ. કાપણી કરતી વખતે (કાપણી પછી વગભગ ૫ દિવસ પછી) દાણામાં વગભગ ૮-૧૦% ભેજ હોવી જોઈએ.

KMH - 721

- » Matures in 125-135 days
- » Bold seed
- » Superior yield
- » Higher no. of branches and pods

US 8757

- » Maturity :122-125 days
- » Uniform ,more and long branches
- » More no of grains per pod
- » Oil Content: High Oil Content

US 8787

- » Maturity: 132–135 days
- » Long main branches with a higher number of pods
- » More grains per pod with bold, uniform grain size
- » Oil Content: Good oil content
- » Disease Tolerance: Very good tolerance to Sclerotinia stem rot

Hybrid Mustard Package of Practices

Field Preparation

The land should be well prepared first by deep ploughing, followed by two cross harrowing's. Care should be taken to see that weeds and stubbles are well removed from the field and the soil contains adequate moisture.

Sowing

Sowing Window	Oct-Nov (Ideal temp: 25-30°C)
Seed Rate	1 kg per acre
Spacing	45 cm x 15 cm
Depth	1.5-2.5 cm

Nutrient Management

Fertilizer application should be based on soil test report and recommendations of local State Agricultural Universities. General recommended dose of fertilizers is as per the table given below.

FYM application at 6-8 mt per acre

Fertilizer	Basal (Kg/acre)	First Irrigation(Kg/acre)
Urea	25	35
SSP	80	
MOP	25	
Sulphur 67% +Zinc 14% WDG		4

Water Management:

Critical stages of irrigation at 30-35 DAS and second irrigation at pod filling stage 65-70 DAS

Weed Management:

Manual weeding has to be done at 20-25 days. Use Pendimethalin 30 EC @ 1.0 L/acre as pre-emergence herbicide within 2-3 days of sowing.

Insect & Disease Management:

Particulars	Management
Aphid	Spray Imidacloprid Insecticide @ 30 ml in 15-liter water or Thiamethoxam 25% WG @ 20-40 g in 200-400 l of water/acre.
Painted Bug	Chloropyriphos @ 2 ml/litres
Saw fly	Malathion 25 % EC @ 600 ml 200-400 l water per acre
Damping off	Spray or drenching Cymoxanil 8% +Mancozeb 64% fungicide @ 30g in 15 litre water
Powdery mildew	Tebuconazole +Trifloxystrobin @ 120g/acre or Copper oxy chloride @ 30g/ 15 litre water
Downy Mildew	Metalaxyl 4% +Mancozeb 64% WP @ 1000g in 400 litre water/acre
Sclerotinia (Stem Rot)	Metalaxyl 4% +Mancozeb 64% WP @ 1000g in 400 litre water/acre or Mancozeb +Carbendazim 75% @ 30g /15 litre water spray
White Rust	Mancozeb +Carbendazim 75% @ 30g /15 litre water spray

Harvesting & Threshing:

Harvesting should be done when 75-80% of the pods turn yellowish brown. The grains should have about 8-10% moisture at the time of threshing (about 5 days after harvesting)